

Omsorgs- och socialförvaltningen

Datum 2025-03-13
Diarienummer OSN/2025:42

Handläggare
Robert Bostedt

Omsorgs- och socialnämnden

Äskande för utökad driftbudget, övertagande av Slomarps vårdboende

Bakgrund

Nuvarande avtal, UH 2020-133, med Attendo Sverige AB avseende Slomarps vårdboende inklusive dagverksamheten Treklövern samt tillagningskök, kost och restaurang tecknades 2021-12-01 och gäller till och med 2025-11-30 med option för beställaren om ytterligare 2 år.

Omsorgs- och socialnämnden beslutade i sitt sammanträde 2024-03-19 att inte utlösa optionen om förlängning med ytterligare 2 år och att verksamheten ska tas över i egen regi. Förvaltningen fick i uppdrag att äska om budgetmedel för drift av vårdboendet i egen regi i enlighet med de upprättade kalkylerna.

Eftersom tidpunkten för övertagande av verksamhet närmar sig och mer omfattande analyser om vårdboendets beskaffenhet (lokalmässigt mm) nu gjorts, finns nu en uppdaterad ekonomisk kalkyl för ett äskande inför budgetåret 2026 samt mer omfattande jämförelsetal mm. som skapar en bredare bild för kommunstyrelsen att ta ställning till.

Sammanfattning

Slomarps vårdboende har idag, under entreprenad, ett bemanningstal som är klart lägre än de kommunala vårdboendena – sett till bemanning per plats. Enligt förvaltningens ekonomiska beräkning kan nuvarande budgetmedel, som används till att ersätta den privata entreprenören, bemanna vårdboendet till ca 0,45 årsarbetare per plats när kommunen tar över boendet i egen regi. De kommunala vårdboendena budgeteras idag i genomsnitt till ca 0,68 årsarbetare per plats och Bokens vårdboende till ca 0,64 årsarbetare per plats. Slomarp är ett demensboende. Skillnaden mellan 0,45 årsarbetare per plats och de nivåer som övriga demensplatser i kommunen bemannas med (0,7 årsarbetare per plats) motsvarar 23 årsarbetare på de 92 platser som boendet omfattar. Denna utökning av bemanning för att nå likvärdighet med övriga kommunala boenden i samband med att Slomarps vårdboende går över till kommunal regi motsvarar 18,5 mkr i driftbudget per år. Detta inkluderar nattorganisation samt andra stödtjänster.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse - Äskande för utökad driftbudget, övertagande av Slomarps vårdboende, 2025-03-12

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-03-13
Diarienummer OSN/2025:42

Omsorgs- och socialförvaltningens förslag till beslut

1. Omsorgs- och socialnämnden äskar hos kommunstyrelsen genom ordinarie budgetprocess för en utökad rambudget om 18,5 mkr från och med budgetåret 2026 (beloppets löne- och prisnivå är våren 2025).

—
Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Nuläge

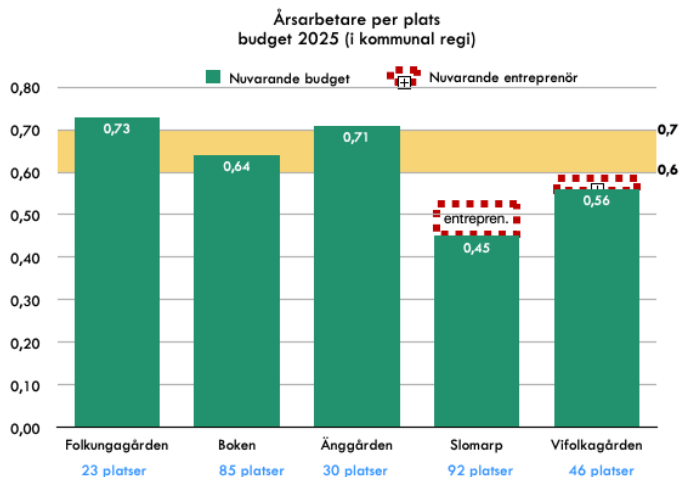
Slomarps vårdboende har under många år drivits av en privat entreprenör. I stora drag har det varit upp till entreprenören att bemanna boendet utefter det som den själv angivit i sitt anbud och utefter den bedömer behövs för att utföra uppdraget. De indikationer som förvaltningen har och beräkningar som gjorts indikerar att nuvarande entreprenör upprätthåller ett bemanningskrav på ca 0,55 årsarbetare per plats på Slomarp. Detta upprätthålls dock sannolikt med klart större andel timvikarier än vad kommunen planerar bemanna boendet med, vilket sannolikt ger ett högre löneläge när kommunen tar över boendet i egen regi. Rent generellt så har de privata kollektivavtalen ca 7% lägre ingångslöner än de offentliga, vilket också sannolikt leder till ett högre löneläge när kommunen tar över boendet i egen regi. Den privata utföraren har i dagsläget också sannolikt sidoinkomster i form av försäljning av livsmedel och servering av produkter som produceras i boendets kök. Utifrån allt detta, samt andra faktorer, så står det inte klart huruvida den kommunala ersättningen täcker hela driftkostnaden eller ej på boendet i dagsläget. Den kommunala verksamheten beräknas kunna, med hjälp av dessa budgetmedel som idag ersätter den privata entreprenören, bemanna Slomarps vårdboende med ett bemanningstal om uppskattningsvis 0,45 årsarbetare per plats i kommunal regi. Det behöver dock påpekas att det skiljer sig åt mellan olika aktörer vilka tjänster som räknas in i dessa bemanningstal och vilka sysslor som dessa förväntas utföra.

Jämförelse bemanningstal inom kommunen

Dessa bemanningstal kan jämföras med övriga kommunala boenden som har ett genomsnittligt bemanningskrav på 0,68 årsarbetare per plats och visas i diagram nedan:

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-03-13
Diarienummer OSN/2025:42

Det kan från detta göras tydligt att om ingen budgetomfördelning sker så kommer Slomarps vårdboende (och även Vifolkagårdens vårdboende) sticka ut bland de kommunala boendena med en klart lägre bemanning än övriga boenden. Detta innebär att en budgetförändring behövs för att jämlik vård mellan kommunens vårdboenden ska uppnås.

Den kommunala verksamheten har under många år arbetat med en bemanningsnivå som i diagrammet finns gulmarkerat, ett intervall mellan 0,6 och 0,7 i bemanningskrav, beroende på identifierat vårdbehov. Detta vårdbehov har under lång tid utgått från huruvida de boende har demensdiagnos eller ej, och om demensdiagnos finns så läggs bemanningsnivån högre (0,7 per plats) på dessa avdelningar, t.ex. demensavdelningar. Ett uppdrag finns från nämnden att vidare utreda om detta bemanningskrav fortsatt ska differentieras på detta vis.

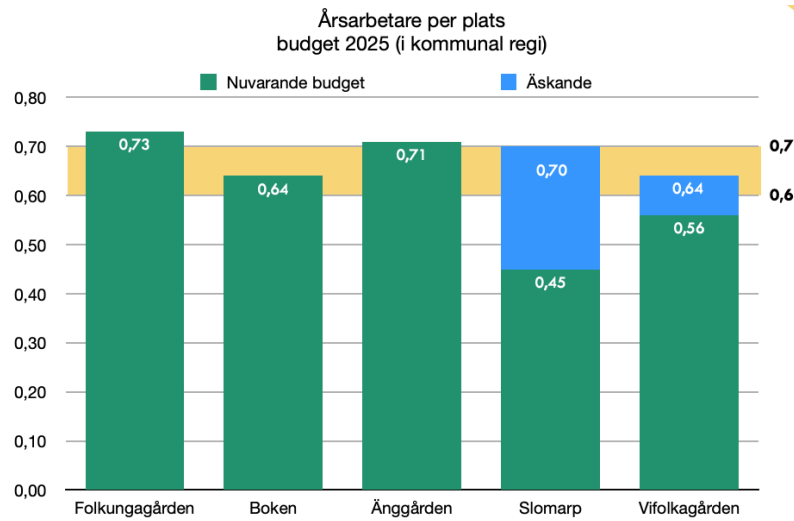
Eftersom Slomarps är ett boende som, till skillnad från kommunens övriga boenden, är ett demensboende – så hamnar bemanningsnivån enligt samma resonemang som på kommunens övriga boenden, vid 0,7 årsarbetare per plats.

Äskandet

För att uppnå likvärdig bemanning på Slomarps vårdboende (samt Vifolkagårdens vårdboende) skulle tillskott i medel behövas för att uppnå det bemanningstal som följer samma principer som för övriga kommunala boenden. Detta skulle för Slomarps del innebära ett bemanningstal på 0,7 årsarbetare per plats. (För Vifolkagården skulle bemanningstalet istället bli 0,64 utifrån andelen demensplatser). Tillskottet blåmarkerat nedan:

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-03-13
Diarienummer OSN/2025:42

För Slomarp innebär detta ett äskande för utökning av budget motsvarande 23 årsarbetare. (För Vifolkagården ca 4 årsarbetare). Dessa 23 årsarbetare och motsvarande anpassning av nattorganisationen samt stödtjänster motsvarar 18,5 mkr i budgetmedel, i löne- och prisnivå våren 2025.

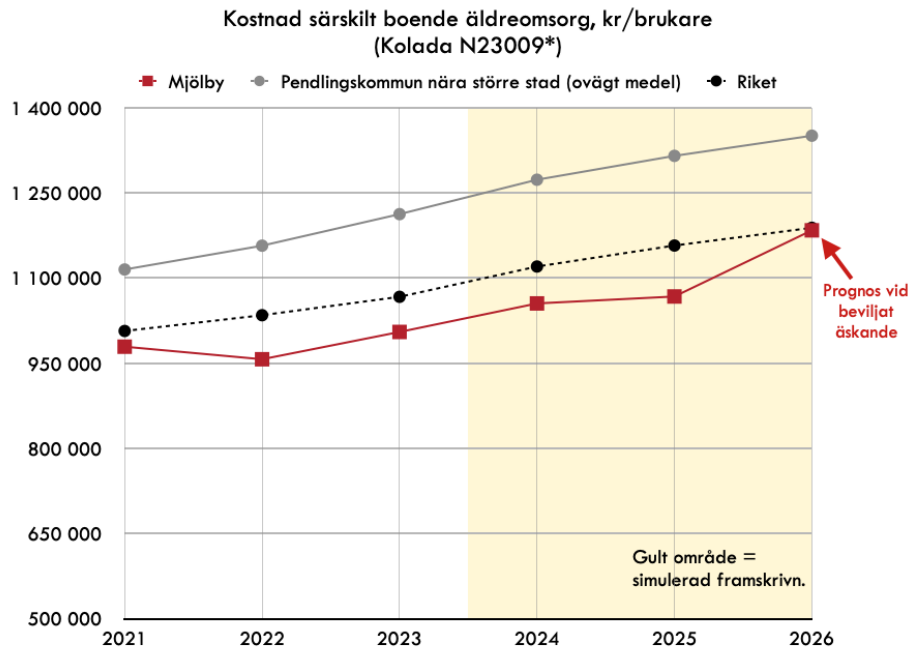
Boendet planeras efter det bemannas av ca 92 årsarbetare, vilket motsvarar cirka 130 personer - på grund av att alla inte arbetar heltid och att vikariat uppstår vid frånvaro.

Nyckeltal och nationell jämförelse

Kommunens nyckeltal för kronor per brukare i särskilt boende visar idag att Mjölby kommuns vårdboenden inte ligger med hög kostnadsbild. Nedan från Kolada (N23009). Om detta äskandet för Slomarp (18,5 mkr) och även det separat äskandet för Vifolkagårdens vårdboende (2,8 mkr) beviljas och kostnaden läggs till i statistiken och kostnaden räknas upp (med vårdprisindex, OPI) in i 2026 så indikerar detta att Mjölby kommun fortfarande har en lägre kostnadsbild än pendlingskommuner, men liknande kostnadsbild som Riket.

Tjänsteskrivelse

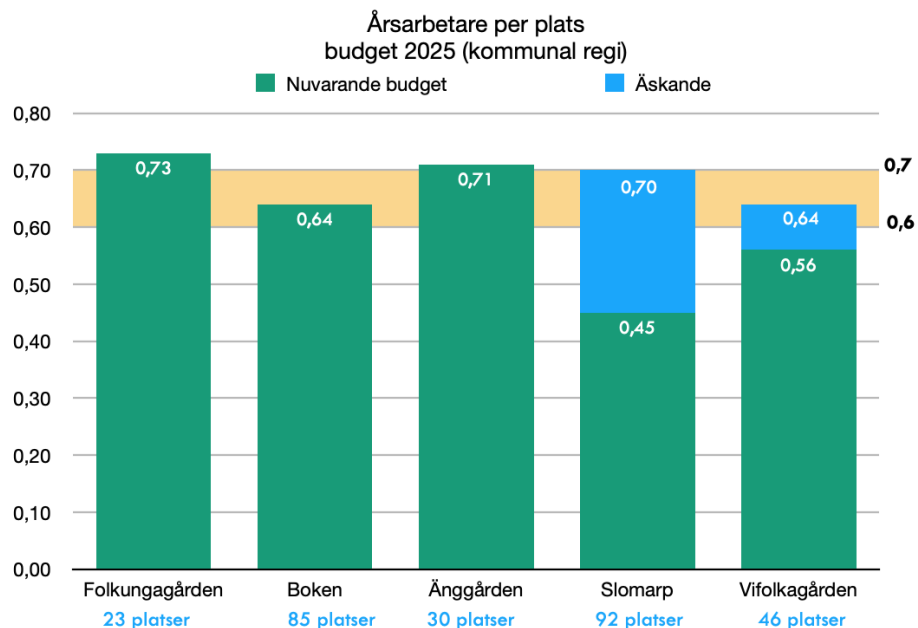
Datum 2025-03-13
Diarienummer OSN/2025:42

*) Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och regioner för särskilt boende äldreomsorg, dividerat med antal personer 65+ som bor permanent i särskilda boendeformer. År 2013-2020 avser antal personer i särskilt boende ett månadsnitt av antal brukare, från år 2021 avses en kommunindividuell median (från Socialstyrelsens individstatistik). Även brukare i biståndsbedömt trygghetsboende är medräknade vilket gör att det i de kommuner biståndsbedömt trygghetsboende förekommer blir uppgiften missvisande. 2007-2012 hämtas antalet brukare från Socialstyrelsens individstatistik 1/10. T.o.m. 2006 från Socialstyrelsens mängdstatistik. Avser samtlig regi. Källa: SCB-Räkenskapsammandraget och Socialstyrelsens individstatistik.

Konsekvenser om äskande ej beviljas

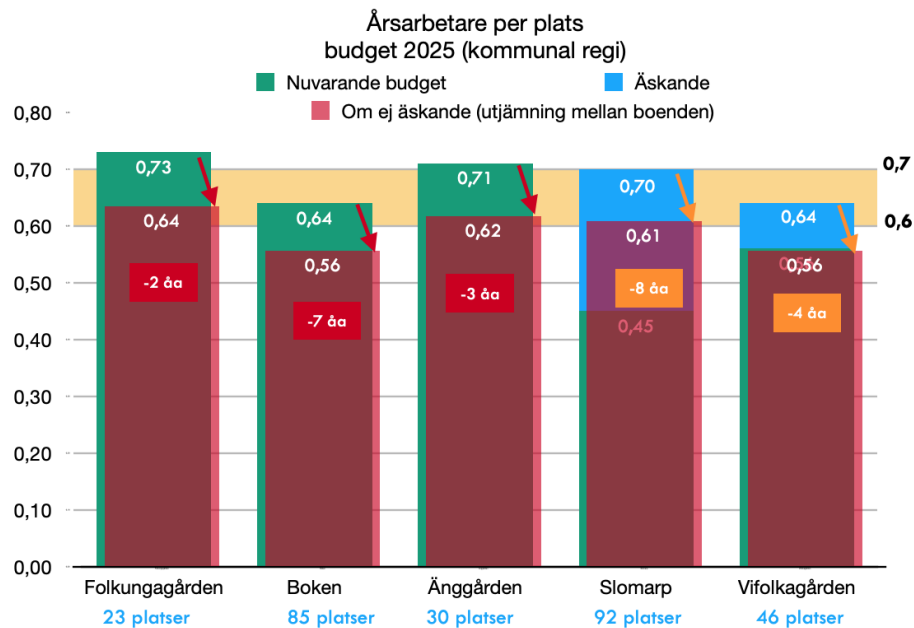
Om verksamheten behöver hantera dessa övertaganden av boenden utan budgettillskott skulle en utjämning mellan boendena behöva ske för att åstadkomma likvärdighet mellan bemanningsnivåer på de olika boendena. Från den budgetsituation (grön) som finns vid övertagandet till kommunal regi:

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-03-13
Diarienummer OSN/2025:42

Till en situation där andra vårdboenden behöver tydligt sänkt bemanningstal jämfört med tidigare för att lyfta bemanningstalet, i synnerhet på Boken:

Detta skulle ge bemanningstal som i flera fall tydligt underskrider den bemanning som under många år väglett verksamhetens arbete. Det skulle innebära minskning av årsarbetare på övriga boenden, till exempel Boken där 7 årsarbetare skulle behöva omfördelas och bemanningstalet sjunka från dagens 0,64 till 0,56 årsarbetare per plats. I och med Bokens utökning av 8 platser under 2025 så har redan bemanningstalet sjunkit på Boken och en effektivisering skett när det nu är 0,64 årsarbetare per plats.

Bemanningstal och omvårdnad

För att tydliggöra vad bemanningstalet egentligen betyder åskådliggörs några exempel nedan.

Ett bemanningstal på 0.60 ger ca 22 timmar personaltid på en vecka för en brukare mellan tiden 07-21, vilket motsvarar cirka 3 timmar om dagen. Ett bemanningstal på 0.70 som demensenheterna har ger ca 26 timmar i veckan per brukare under tiden 07-21, vilket motsvarar cirka 3 tim 40 min per dag. Timmarna fördelas förstås inte lika mellan dagar och brukare, utan beror mycket på individuella behov vid olika tidpunkter, men kan ses som ett tänkt genomsnitt. Brukare kan ha mer eller mindre behov och som kan variera med den enskildes dagsform.

Dessa timmar skall då rymma: all hjälp med hygien, dusch, toabesök, delegerade hälso- och sjukvårdsinsatser, medicin, städ av lägenhet, tvätt av kläder, kontakt med anhöriga, förflyttningar, dubbelbemanning och bemötandearbete - för t.ex. utåtagerande brukare, hålla sig uppdaterad på dokumentation kring den äldre samt själv dokumentera, avvikelser, egenkontroller, rengöring av hjälpmedel, påfyllnad och beställning av material, beredning av frukost och fika samt mellanmål, lunch och middag (behöver inte tillredas, men plockas fram och bort med dukning och disk). Men även att hjälpa dem som behöver hjälp med att äta och hålla igång samtal vid måltider, larmmottagning, samverkan med kollegor men även

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-03-13
Diarienummer OSN/2025:42

med andra professioner, delaktig i skattningar, kvalitetssystem, hjälpa till att beställa varor som den enskilde vill köpa hem (eller ibland förmedla sådana behov till anhöriga). Dessutom ingår det att samtala med de äldre, kanske sitta en stund på en sängkant och hålla handen. Att arbeta mer med händerna på ryggen för att främja/bibehålla den äldres egna förmågor och ge förutsättningar för den äldre att kunna leva hela sitt liv. Listan är inte komplett utan användas som exempel.

Omsorgs- och socialförvaltningen

Päivi Pannula
Förvaltningschef

Robert Bostedt
Förvaltningsekonom